

ภาคภูมิ มะลิวัลย์ 2550: ผลกระทบของการลดลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์
ต่อรูปแบบการออมของภาคครัวเรือนไทย ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณี ปัญญสวัสดิ์สุทธิ์, ศ.ด.
154 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาลักษณะทั่วไปและรูปแบบการออมของภาคครัวเรือน
ในประเทศไทย และศึกษาถึงผลกระทบของการลดลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ต่อรูปแบบ
การออมของภาคครัวเรือนไทย โดยทำการสร้างแบบจำลองรูปแบบการออมออกเป็น 3 รูปแบบด้วยกัน คือ
แบบจำลองความต้องการออมในธนาคารพาณิชย์ แบบจำลองความต้องการออมในตลาดหลักทรัพย์ และ
แบบจำลองความต้องการออมในกองทุนรวม ซึ่งจะทำการทดสอบด้วยวิธีของ Johansen co-integration test
ในการประมาณค่าเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวของตัวแปรต่าง ๆ ทางด้านรายได้
อัตราผลตอบแทนและความเสี่ยง ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ปฏิกิริยาตอบสนองต่อความแปรปรวน (Impulse
Response Function) ในการทดสอบผลกระทบของตัวแปรที่มีต่อความต้องการออมของภาคครัวเรือน ข้อมูล
ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลรายไตรมาสแบบรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี พ.ศ. 2540 ถึงไตรมาสที่ 2
ของปี พ.ศ. 2549 รวมข้อมูลทั้งสิ้น 38 ไตรมาส

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการออมของประเทศไทยนั้นภาคครัวเรือนมีปริมาณการออมมากที่สุด
รูปแบบการออมของภาคครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นการฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน โดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์
มีปริมาณมากที่สุดและมีแนวโน้มของปริมาณเงินฝากที่เพิ่มขึ้นโดยตลอด สำหรับวัตถุประสงค์ของการออม
นอกจากจะเพื่อเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือยามชราแล้ว ยังพบว่าเพื่อต้องการดอกเบี้ยหรืออัตราผลตอบแทน
จากเงินฝากอีกด้วย ด้านการทดสอบความมีเสถียรภาพของข้อมูลพบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่เป็นตัวแปรที่มี
เสถียรภาพ (stationary) ส่วนตัวแปรอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ของครัวเรือนและตัวแปรอัตราผลตอบแทน
ที่คาดว่าจะได้รับจากธนาคารพาณิชย์ เป็นข้อมูลที่มีเสถียรภาพเมื่อข้อมูลอยู่ในรูปผลต่างลำดับที่หนึ่ง สำหรับ
การทดสอบความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาวของการออมแต่ละรูปแบบพบว่า ตัวแปรในแต่ละแบบจำลอง
ความต้องการออมทั้ง 3 รูปแบบ มีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพในระยะยาว สำหรับอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะ
จะได้รับจากธนาคารพาณิชย์ ตลาดหลักทรัพย์ และกองทุนรวม ที่มีต่อความต้องการอมนั้นพบว่า อัตรา
ผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากธนาคารพาณิชย์ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการออมในแต่ละรูปแบบ เมื่อนำมา
เปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากตลาดหลักทรัพย์และกองทุนรวม หรือสามารถอธิบาย
ได้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการออมทั้ง 3 รูปแบบ
คือ ความต้องการออมในธนาคารพาณิชย์ ความต้องการออมในตลาดหลักทรัพย์ และความต้องการออมใน
กองทุนรวม นอกเหนือจากรายได้และความเสี่ยงของการอมนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์ปฏิกิริยา
ตอบสนองต่อความแปรปรวนที่พบว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากธนาคารพาณิชย์ส่งผลกระทบ
ต่อการปรับตัวในระยะยาวของอัตราเปลี่ยนแปลงปริมาณการออมในรูปแบบต่าง ๆ มากที่สุด

Pakpoom Maliwan 2007: The Effects of Decreasing Deposit Interest Rate of Commercial Bank on Thai Households' Saving Pattern. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Assistant Professor Arunee Punyasavatsut, Ph.D. 154 pages.

The objectives of this research are; to study the households' saving in Thailand and to study the effects of declined commercial banks' interest rates on the households' saving patterns. Three models that indicate savings in the forms of commercial banks' deposits, stocks, and mutual funds, respectively, were used in this research. Johansen co-integration analysis was employed to study the long-run relationship between the three forms of savings and other variables, i.e., income, rate of returns, and risks. The effects of these variables on each saving were investigated by impulse response functions. The data used in this study is quarterly data during 1997:1 to 2006:2, totally 38 quarters.

In case of the structure of savings in Thailand, the research found that the household sector has the greatest share. Most households save in the form of deposits in financial institutions, especially commercial banks. Commercial banks deposits gradually increase overtime. The households' objectives of saving are as expenditure after retirement and for interests-earnings. According to the stationary test, it was found that most variables are stationary at level, except the variables of household income and commercial expected rate of returns are stationary at first difference. While long-run relationship analysis found that each saving form has long run relationship with the variables in its model. In case of the effects of rate of returns on savings, it was found that commercial banks' interest rate has more impacts on each saving than rate of returns on stocks and mutual funds. This result was also supported by impulse response functions.